

- ወደ ምስተናገድበት ሀገር ስደርስ
- ስለ ስራ ፈቃድና ስለ መኖሪያ ፈቃድ
- ስለ ስራዮ ሁኔታ
- ብታሰር

*በዚህ መፅሃፍ ላይ ያሉትን ምን ማወቅ ይኖርብኛል የሚለው ፅሁፍ ያዘጋጁት በካረብ ሀገር ላይ በስደተኛ ሰራተኞች ዙሪያ ላይ ጥናታቸውን ኬያካሂዱ ያሉ በሊባናስ የሚገኘው የኮሚሪካን ዩኒቨርስቲ የ2010 ተማሪዎችና በኮይ ኬል ኮ(ILO)ላይባ2009 ኮገስት የታተመ ፅሁፍ በሊባናስ ስለሚኖሩ ስደተኛ ሰራተኞች በጥቂት ጥያቄና መልስ ስለሚኖራቸው ነገር ታውቃለህ የሚሉት ናቸው

*ይህንን መፅሓፍ ለማዘጋጀት የገንዘብ ኮርዳታ ያደረገው ፋውንደሽን ቱ ኮፐን ለላይቲ የተባለው ድርጅት ነው

ወደ ምስተናገድበት ሃገር ስደርስ ምን ማወቅ ይኖርብኛል?

ጠቅላላ የደም ምርመራ

- ክስሪዮ ጠቅላላ የደም ምርመራ ከንዳደርግ ይጠይቀኛል ይህም ምርመራ ኬች ክይ ቪና ሳምባን ያጠቃልላል
- የምርመራው ውጤት ፓዘቲቭ ሆኖ ከተገኘ ወዲያው ሃገሩን ለቅቆ ወደ ሃገሪ መመለስ ይኖርብኛል የምመለሰውም በኬጀንሲው ወጪ ነው

ከመድረሴ ወይም ከደረሰኩ በኋላ ለሚፈጠረው ክርግዝና

- በገባሁት የጤና ኬንትራንስ ምርመራ ከንዳደርግ ከጠየቃለሁ
- ክርግዜ ከተገኘሁ የሊባናስ ሰራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ሃገሩን ለቅቆ ወደ ሃገሪ መመለስ ይኖርብኛል የምመለሰውም በኬጀንሲው ወጪ ነው

ከክስሪዮ ጋር ባልስማማ

- ከሰባትወር በፊት ኬጀንሲዮን ማሳወቅ ክለብኝ
- ኬጀንሲውም ክዲስ ቤት ሊቀይርልኝ ይገባል
- ኬጀንሲው ምንም ክይነት ውሳኔ ካልወሰደ በሃገሪቱ ለሚገኘው የሃገሪ ኢምባሲ ማሳወቅ ይኖርብኛል
- በፖሊስ ከንዳልታሰርና ለሌሎች ክደገኞች ከንዳልጋለጥም መጥፋት የለብኝም

ስለ ስራና ስለ መኖሪያ ፈቃድ ምን ማወቅ ይኖርብኛል?

- የሊባናስ ሰራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ለክስሪዮ ለሰራተኛ ስለዋነኛ መብት የደንገገው መሰረታዊ ደምብ ክለ
- ክስሪዮ ውልና ሰነድ የሚጸድቅበት ቢር በሜሄድ (ኬቲብ ክል ክድል) በራሴ ቋንቋ በሊባናስ ህግ መሰረት ኮንትራቴን ማስፈረም ወይም ማደስ ክለበት
- የኮንትራቱም ግዜ 3ክመት ሲሆን ይህም በየክመቱ የሚታደስ ነው
- ክስሪዮ የመኖሪያና የስራ ፈቃድን በራሱ ሙሉ ወጪ የማሰራት ግዴታ ክለበት
- ከክስሪዮ ቤት በምወጣበት ግዜ የግዴታ የመኖሪያና የስራ ፈቃድ ወረቀቴን ኮርጂናል ኮፒውን የግድ ይዜ
- ካልወጣሁ በመንገድ በሚያገኙኝ ፖሊሶች ልታሰር ክችላለሁ
- ከንዲሁም ክስሪዮ የሁሉንም ወረቀቴ ኮፒ ለጥንቃቄ ሊናራቸው ይገባል

የስራ ሰከት

- ይህ የስራ ኮንትራት በሊባናስ ያሉት ስደተኛ ሰራተኞች የስራ ሁኔታ ማለትም በኮንትራቱ መሰረት ሁሉ የተስማሙበት ነው፡
- በዛ ቢባል በቀን 10ሰከት መስራት ክለበት
- ቢየንስ ለ8ሰከት ያህል ማታ የመኝታ ግዜ ሊኖር ይገባል
- የሳምንት ኮረፍትም ከ24ሰከት ማነስ የለበትም
- ይህም ከክስሪ ጋር በመስማማትና በመወያየት የሚሆን ነገር መሆን ክለበት

የሚያስፈልጉኝ ክንዚህን ነገሮች

- ንጹህና የግሌ ሰፊ ቦታ
- ክልጋ ብርድል-ብስ ክንሶላ ትራስ ፎጣላ ሌሎች ክስፈላጊ መጻፍቻ ነገሮች
- ለወቅቱ የሚያስፈልጉ ልብሶችና ማስቀመጫ ቦታ
- መደበኛና በቂ ምግብ በየቀኑ
- በክሰሪዮ ወጪ በወር ክንድ ግዜ ወደ ቤተሰብ ስልክ መደወል ከዛ በተጨማሪ ግን በራሴ ወጪ መደወል ክለብኝ
- ከቤተሰቦች ሲደውሉልኝ ስልክ ጥሪ የመቀበልና መልሼም የመደወል

ክፍያና ደሞዝ

ክለብኝ፡

- በኮንትራቱ መሰረት በወሩ መጨረሻ ሙሉውን ደሞዝ መቀበል
- ደሞዜንም ካሽ ወይም ጥሬ ገንዘብ መቀበል ክሊየም ክሰሪዮ በባንክ በኩል ወደ ሃገራ ከንዲልክልኝ ማድረግ
- ይህም ሲደረግ ከኔም ክሰሪዮም የፈረምንበት ደረሰኝ መጠየቅ
- ካለተክፈለኝ ኪምባሊዮን ወይም ኬጀንስዮን ማሳወቅ

ቢያመኝ

ክሰሪዮን ግዴታ ክንዚህን ማቅረብ

- ሃኪም ጋር መውሰድና መድሃኒት መስጠት
- የሊባናስ ሰራተኛና ማህበራው ጉዳይ ሚኒስትር በሚያዘው መሰረት ትክክለኛ ኢንሹራንስ

- * ኢንሹራንቱ በኢንሹራንቱ ደምብ መሰረት በሞት ግዜ የሆስፒታልና የራሳ መላከያ ሙሉ ወጪ መሸፈን ክለብት
- * የኮይንና የጆር ህምናን ግን መሸፈን ከይቸልም ክሰሪ ኮንትራቱ ኢንዱስትሪ የሚያደርግበት ምክንያት (የሚቆምበት ግዜ)

ክሰሪ ኮንትራቱ ከንዳልቀጥል የሚያደርግበት ምክንያት (የሚቆምበት ግዜ)

ክተስማሁ፡

- በተደጋጋሚ ክውቅ ስህተት ብሰራ፣ቸል ብል ወይም ብማታ ክሰሪዮንና የክሰሪዮን ቤተሰብ ሊገዳ የሚችል ነገር ባደርግ
- በሊባናስ ህግ መሰረት ዳኛው ከንደሚወስነው የሚወሰድብኝ ቅጣት

- * በዚህ ከጋጣሚ ወደ ሃገራ የመመለስ ግታታ ያለብኝ ሲሆን የመመለሻ ትኩቴን የምክፋለው ራሴው ነኝ

ይህ ኮንትራት ለገንዘብ ማግኘት ይረዳል (የማቅምበት ግዜ)

- ለሰሪዎች በኮንትራት መሰረት ደሞዜን ለይስ 3ወር ተከታታይ ወራት ድረስ ባይሰጡም
- ለሰሪዎች ወይም ቤተሰቦቻቸው ወይም ማንም ይህን ውስጥ የሚኖር፡ ቢመቱም ሰብአዊ መብቱን ባለማክበር ያለፈቃድ ለወሲብ የሚያሳዩ ማንኛውንም ሰሪዎች በማድረግ ቢያስገድዱም ወይም ቢደፍሩም ይህም ወንጀል በሀኪም መረጃ ተደገፎ ለፖሊስና ለሰራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ሚኒስትር የተመዘገበ ወይም የቀረበ ሲሆን
- መሰረት ካለብኝና ከሌሎች በላይ ስራ ብጠየቅ፡ ለምሳሌ ከቤት ውጪ ማህበራዊ ብጠየቅ ወይም መሰረት የሌለብኝ ስራ)

* በዚህ ምክንያት በምመለስበት ግዜ የምመለስበት ትኩት ለሰሪዎች የመከፈል ግዴታ ላለበት

ምናልባት ብታሰር ምን ማወቅ ይኖርብኛል?

ፖሊስ ቢያስረኝይህ መብት አለኝ፡

- ለቅርብ ዘመዶችህ ኢምባሲህ ጓደኞችህ ማሳወቅ ወይም ለአስቸኳይ ጉዳይ በዚህ ወረቀት ላይ የተዘረዘሩት ስልኮች ላይ በመደወል ማሳወቅ ይቻላል
- ለማንኛውም አይነት ምትና ስድብ ተገዢ ካለመሆን
- ከ48ሰዓት በላይ አለመታሰር

በየትኛውም አስር ቤት በፖሊስ ቁጥጥር ስር ብውል

ይህ መብት አለኝ፡

- በንጹህና አስተማማኝ ቦታ መሆን
- አልጋ ብርድልብስ ከንሶላ ትራስ ፎጣላ ሌሎች አስፈላጊ መጻፍት ነገሮች
- ተገቢ ወይም አስፈላጊ ልብስ
- በቂ ምግብ
- ቢያመኝ መድሃኒት
- ከአስርቤቱ ሃላፊ ፍቃድ በመጠየቅ ለቅርብ ዘመዶችህ ኢምባሲህ ጓደኞችህ ማሳወቅ ወይም ለአስቸኳይ ጉዳይ በዚህ ወረቀት ላይ የተዘረዘሩት ስልኮች ላይ በመደወል የሚያስፈልግህን ህጋዊ አርዳታ መጠየቅ

ለክስቸኳይና ክስፈላጊ ጉዳዮች ላይ ለመደወል መደበኛና ቀጥታ የስልክ ቁጥሮች (ሆት ላየን)

ድርጅቶች:

ስም	ስልክ ቁጥር
ካሪታስ	01-50 25 50 ext. 117 or 118
የ24ሰከት ካገልግሎት	03-09 25 38
ካፉ	01-39 22 20
የ24ሰከት ካገልግሎት	03-01 80 19
ሪስታርት	01-38 53 58

ኢምባሲዎች:

ሃገር	ስልክ ቁጥር
ፊሊፒን	01-21 20 02
	01-21 20 03
ስሪላንካ	05-95 47 63
	05-95 47 66
	05-92 47 65
	05-92 46 02
ኔፓል	01-38 66 90
	01-39 60 02
ኢትዮጵያ	01-38 87 86
	01-38 89 23